

Omkar Shikshan Prasarak Mandal's
Arts, Commerce and Science College, Gadhinglaj
B.A. I, Shivaji University (CBCS) – Examination Oct. / Nov. – 2023
(Help in June 2023)

Sub: Economics

Paper Code

Title of the Paper: Indian Economy

Paper No. - I

Sem. I

Total Marks: 50

Date: .....

प्रश्न ०१ खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्नाची उत्तरे लिहा

(१०)

१. भारतीय अर्थव्यवस्था .... अर्थव्यवस्था आहे.

अ. विकसित

ब. अविकसित

क. विकसनशील

ड. यापैकी नाही

२. सर्वसमावेशक वृद्धी ही संकल्पना ..... पंचवार्षिक मांडण्यात आली.

अ. पहिली

ब. दुसरी

क. पाचवी

ड. अकरावी

३. दारिद्र्याचा आर्थिक निस्सारण सिद्धांत ..... यांनी मांडला.

अ. दादाभाई नवरोजी

ब. लाला लजपत राय

क. महात्मा गांधी

ड. पंडीत नेहरू

४. काम करण्याची इच्छा व सामर्थ्य असूनही प्रचलित वेतन दरावर कामाच्या शोधात असूनही काम मिळत नाही त्यांना ..... असे म्हणतात.

अ. रोजगार

ब. बेरोजगार

क. बेदखल

ड. यापैकी नाही

५. स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतर भारताने ..... प्रकारच्या अर्थव्यवस्थेचा स्वीकार केला.

अ. भांडवलशाही

ब. समाजवाद

क. मिश्र

ड. यापैकी नाही

६. शाश्वत विकासाची संकल्पना ..... साली मांडली.

अ. १९८०

ब. १९७५

क. १९८२

ड. १९८८

७. छुपी किंवा सुप्त बेरोजगारी ..... क्षेत्रात आढळते.

अ. शेती

ब. उद्योग

क. व्यापार

ड. सेवा

८. समाजातील एक वर्ग उच्चवर्गीय असतो, दुसरा वर्ग कनिष्ठवर्गीय असतो त्याला ..... असे म्हणतात.

अ. आर्थिक विषमता

ब. सांस्कृतिक विषमता

क. धार्मिक विषमता

ड. सामाजिक विषमता

९. .... आकारणीमुळे आर्थिक विषमता कमी होण्यास मदत होते.

अ. प्रत्यक्ष कर

ब. अप्रत्यक्ष कर

क. मनोरंजन कर

ड. उपकर

१०. मानवी विकास निर्देशांकांची मापन करण्यासाठी ..... मूलभूत दर्शक आहेत.

अ. दोन

ब. चार

क. तीन

ड. एक

प्रश्न क्र. ०२ टिपा लिहा (कोणतेही चार)

(२०)

अ. शाश्वत विकास

ब. भारतीय लोकसंख्येची वैशिष्ट्ये

क. दारिद्र्य वाढीची कारणे

ड. सामाजिक विषमता

इ. सर्वसमावेशक आर्थिक विकास

फ. बेरोजगारीचे प्रकार

प्र. ३ खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

(२०)

अ. स्वातंत्र्यप्राप्तीच्या काळातील भारतीय अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये विशद करा.

किंवा

(१०)

भारतीय लोकसंख्या वाढीची कारणे विशद करा.

ब. दारिद्र्य म्हणजे काय? भारतातील दारिद्र्य वाढीचे प्रकार विशद करा.

किंवा

(१०)

आर्थिक विषमता म्हणजे काय? भारतातील आर्थिक विषमता वाढीची कारणे स्पष्ट करा.